

Monument eert 135 Canadezen

P.Z.C.
2-11-87

ARNEMUIDEN – De vredige rust boven de heilige, pasgeploegde klei in de polders rond de Sloedam, vormde zaterdagmiddag een schril contrast met de nachtmerrie die drie gehavende bataljons Canadese bevrijders er precies 43 jaar geleden beleefden. Toen was de Sloedam een één kilometer lang 'duivelspad', omgeven door water en slikken, een 'vervloekte' hindernis, waarop drie dagen lang moest worden gevochten als vorens de Duitse bezetters van Walcheren konden worden weggejaagd.

Op de dam, vastgenageld in bomkraters, wadend door ijskoud water en geplaagd door een striemende regen, bezweken 135 Canadezen onder het vuur van kanonnen en mitrailleurs. Ter nagedachtenis aan deze 135 doden en gewonden onthulde Prins Bernard zaterdagmiddag bij de Sloedam een monument, tot stand gekomen door een initiatief van twee heemkundige kringen, die van Walcheren en die van Zuid-Beveland.

Dat ging gepaard met militair ceremonieel, waaraan werd bijgedragen door twee Canadese muziekkorpsen, de Canadian Piper Band en de Princes Patricia Light Infantry Band. Van Nederlandse zijde werd medewerking verleend door het Fanfarekorps der Genie, de Nationale Reserve en het Korps Commandotroepen dat een erewacht formeerde. 'Een ontroerende moment' zei de Canadese minister van veteranzaken. G. H. Hees, later op de middag tijdens een receptie in de burgerzaal van het stadhuis te Middelburg, toen hij een dankwoord uitsprak.

Hees, destijds zelf bij de slag om de Sloedam betrokken en daarbij gewond door een schot in de arm, voerde een delegatie aan van zes Canadese oud-strijders die destijds ook meevochten. Hij kwalificeerde de strak geregisseerde onthulling, bijgewoond door honderden genodigden en belangstellenden, als een zeer waardige gebeurtenis. Het mag dan gaan om de herdenking van hetgeen zich 43 jaar geleden heeft afgespeeld, voor 'hen die hier waren tussen 31 oktober en 2 november' blijft het een 'pijnlijke herinnering'. Behalve de Canadezen en hun gevolg, woonden ook vier Schotse en twee Belgische oud-Sloedamstrijders de onthulling bij.

Bliksembezoek

Waar het Canadese gezelschap en andere genodigden de hele dag gast waren van de heemkundige kringen (er was onder meer ook een receptie bij de commissaris van de koningin, het provinciebestuur liet een lunch serveren en in de Generaal-Majoor Berghuijs-kazerne stond een rijsttafel klaar), had de aanwezigheid van

Prins Bernhard het karakter van een bliksembezoek.

Hij arriveerde even voor drie uur, vlak voor de officiële onthulling, per heli-copter. Drie kwartier later, meteen na afloop van de plechtigheid, vertrok hij weer. Alvorens het monument te onthullen, inspecteerde hij de erewacht. Nadat hij was voorgesteld aan de burgerlijke en militaire autoriteiten, schudde de prins ook de handen van de oud-strijders.

De voorzitter van de Heemkundige Kring Walcheren, drs P. W. Sijnke, memoreerde dat het initiatief voor de oprichting van het gedenkteken, voortvloeide uit een bezoek, drie jaar geleden, van een officiële Canadese delegatie aan de Sloedam. Men kon de Canadezen toen wel een Frans- en een Schots gedenkteken wijzen, maar niets herinnerde meer aan de Canadezen die in de strijd rond de Sloedam toch het spits hadden afgebeten. 'Dat wij ze nooit vergeten', zo besloot Sijnke zijn toespraak. Muzikaal ceremonieel, enkele korte toespraken, de vlaggen half stok en een minuut stilte omlijstten de onthulling van het monument, dat daarna door kransen en bloemen werd overdekt.

De kransen werden gelegd door prins Bernhard, de Canadese delegatieleider G. H. Hees, staatssecretaris J. van Houwelingen (defensie), de voorzitter van de National Council of Veterans Association, de Zeeuwse commissaris van de koningin, de burgemeester van Arnhem en de voorzitters van de beide heemkundige kringen. Schoolkinderen uit Arnhem, die het monument hebben geadopteerd, legden daarna samen met de oud-strijders uit Canada, Schotland en België bloemen bij het monument.

Tijdens de receptie in het stadhuis te Middelburg dankte voorzitter A. J. Barth van het door de heemkundige kringen gevormde werkcmité allen die aan de totstandkoming van het monument hadden bijgedragen: het comité van aanbeveling, overheden, het ministerie van defensie, bedrijven, banken, particulieren en ook de maker van het gedenkteken, de heer J. Zandee uit Goes. De twee Canadese muziekgezelschappen maakten op dat moment een muzikale rondwandeling door de Middelburgse binnenstad.

Daarbij trokken vooral de doedelzakken van de Canadian Piper Band de aandacht van het publiek.

Prins Bernhard onthulde zaterdag, bijgestaan door voorzitter drs P. W. Sijnke van de Heemkundige Kring Walcheren, het monument ter nagedachtenis van 135 gesneuvelde Canadezen op de Sloedam.

ONTHULD DOOR PRINS BERNHARD